

Onderwerp Evaluatie The Haarlem Project	
Nummer	2019/742317
Portefeuillehouder	Meijs, M.-Th.
Programma/beleidsveld	2.3 Opvang, wonen en herstel
Afdeling	MO
Auteur	Hegeman, B.A.
Telefoonnummer	023-5114089
Email	bhegeman@haarlem.nl
Kernboodschap	Met Het Haarlem Project is uitvoering gegeven aan motie 30 d.d. 10 november 2016: 'Project Haarlem – Geef daklozen eigen regie over hun toekomst'. Gedurende 12 maanden hebben 5 langdurig daklozen deelgenomen aan de pilot Het Haarlem Project waarbij per persoon een budget van € 10.000 beschikbaar werd gesteld. Doelstelling was om met dit budget een versneld maatschappelijk herstel te realiseren waardoor het beroep op maatschappelijke opvang kon worden bekort. Uit de evaluatie moet worden geconcludeerd dat de pilot niet aantoonbaar effectief is geweest voor een versneld maatschappelijk herstel. Wel is gebleken dat de bestaande voorzieningen en regelingen maatschappelijke opvang aantoonbaar effectief zijn. De begeleidingstrajecten binnen de opvangvoorzieningen helpen daklozen met het maatschappelijk herstel; via de contingentenregeling kunnen daklozen die weer in staat zijn zelfstandig te gaan wonen opnieuw van huisvesting worden voorzien. De pilot heeft naar het oordeel van het college uitgewezen dat daklozen die geen gebruik (willen) maken van de opvangvoorzieningen, verstoken blijven van deze opties. Een project als Het Haarlem Project zou voor deze groep het meeste effect sorteren. Het college besluit op grond van de resultaten van de pilot én het ontbreken van financiële ruimte, vooralsnog geen vervolg te geven aan het project. In het bestaande beleid voor de maatschappelijke opvang wordt ingezet op passende hersteltrajecten voor alle cliënten in de opvanglocaties. Daarnaast wordt blijvend ingezet op samenwerking met de corporaties voor de beschikbaarheid van voldoende sociale huurwoningen via de contingentenregeling.
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie samenleving. De gemeenteraad heeft het college verzocht deze pilot uit te voeren. De pilot liep van 1 september 2017 tot 1 september 2018. Het college wil de gemeenteraad informeren over de evaluatie van Het Haarlem Project.

Inleiding

Het Haarlem Project is uitgevoerd in de periode 1 september 2017 tot 1 september 2018, naar aanleiding van de motie die door de gemeenteraad is aangenomen op 10 november 2016: 'Geef daklozen eigen regie over hun toekomst'. Hierbij zijn vijf daklozen geselecteerd (waaronder 1 echtpaar), die een persoonlijk budget kregen en op deze manier zelf meer de regie kregen over hun re-integratie (vinden van huis, opleiding of werk). Na afloop van de pilot is het Haarlem Project geëvalueerd. Deze nota informeert u over het verloop van Het Haarlem Project.

2. Kernboodschap

Het Haarlem Project kende als doelstelling een versneld maatschappelijk herstel voor de deelnemers. Hiermee zou het beroep op de maatschappelijke opvang in tijd beperkt moeten worden.

Gedurende de proef is bekeken of de deelnemers met het beschikbare budget meer regie hebben gekregen over hun maatschappelijke re-integratie in vergelijking met hun situatie voor de start van het project. Vervolgens is vastgesteld of de wijziging in de leefomstandigheden van deelnemers in meer of mindere mate bepaald is door de beschikbaarheid van het persoonlijk budget.

De effectiviteit van de inzet van een persoonlijk budget ('money first') voor maatschappelijke re-integratie is met Het Haarlem Project niet aangetoond. Het experiment laat wel zien dat professionele trajectbegeleiding binnen de opvanginstellingen in combinatie met de contingentregeling effectief is voor de maatschappelijke re-integratie, waar het gaat om (hernieuwd) zelfstandig wonen.

Voor daklozen die geen gebruik maken van de opvangvoorzieningen geldt dat er geen effectieve hersteltrajecten ingezet kunnen worden en er geen perspectief is op zelfstandige huisvesting door toewijzing van een sociale huurwoning via de contingentregeling. Het Haarlem Project heeft aangetoond dat voor deze groep mensen de intensieve projectmatige inzet van hulpverlening het meest effect sorteert. Indien er (op termijn) alsnog een vervolg aan Het Haarlem Project wordt overwogen, zou de selectie van deelnemers op die specifieke doelgroep gericht moeten worden.

Uit het project en het projectverslag (zie bijlage) blijkt dat de levens van mensen in of rond de maatschappelijke opvang vaak ingewikkeld zijn en dat iedere individuele situatie weer bijzondere achtergronden kent. Maatschappelijke re-integratie voor deze groep vereist vooral betrokken hulpverlening die ook bij tegenslagen doorzet, kan begeleiden naar voorzieningen op de levensgebieden waar mensen zijn vastgelopen: inkomen, schulden, verslaving, huisvesting. De beschikbaarheid van een persoonlijk budget; inzet van het instrument 'money first' is daaraan ondergeschikt, gezien de uitkomsten van deze pilot. Naar het oordeel van de extern projectleider kan de inzet van een persoonlijk budget op termijn wel belangrijk effect hebben omdat de deelnemers zich erkend voelen in hun wens om de regie over het eigen leven te hervinden.

De pilot en de daaruit getrokken conclusies kent belangrijke beperkingen. Het project heeft slechts 5 deelnemers gekend, waaronder 1 echtpaar (totaal dus 6 personen). De selectie van de deelnemers is uitgevoerd door een onafhankelijke commissie die vooral een heterogene groep heeft willen samenstellen. Er is beperkte informatie over het effect van de interventie. Deze evaluatie is gebaseerd op de feiten die nu beschikbaar zijn, en om die reden is er geen oordeel over de mentale, psychosociale effecten van de interventie op de deelnemers. Het project heeft de deelnemers 12 maanden gevolgd; de mogelijkheid bestaat dat er op langere termijn nog effecten optreden. Een vervolgpilot volgens dezelfde opzet zal naar verwachting geen belangrijke meerwaarde hebben. Een project waarbij deelnemers gericht worden geselecteerd uit de groep mensen die daadwerkelijk dakloos zijn en geen gebruik maken van de voorzieningen maatschappelijke opvang ('rough sleepers'), kan mogelijk meer inzicht verschaffen in de mogelijkheden om te resulteren in een doorslaggevende wijziging in de leefomstandigheden van deze groep mensen. De extern project-leider stelt dat een ruimer ondersteuningsbudget beschikbaar gesteld zou moeten worden aan het team hulpverleners met als voorwaarde dat deze middelen ingezet kunnen worden gericht op de maatschappelijk re-integratie van deelnemers.

3. Consequenties

Gegeven de conclusie van de pilot, in combinatie met het feit dat de kosten voor maatschappelijke opvang het beschikbare budget aanzienlijk overschrijden, wordt geadviseerd geen vervolg te geven aan de pilot.

Op grond van de conclusie dat de inzet van hersteltrajecten binnen de opvanginstellingen effectief zijn, leidt tot de slotsom dat het ingezette beleid om iedere cliënt binnen de maatschappelijke opvang een hersteltraject aan te bieden, wordt doorgezet. Met ingang van het jaar 2019 worden in een pilot ook economisch daklozen hersteltrajecten aangeboden. Eind dit jaar worden de resultaten van een separaat onderzoek naar de effectiviteit en efficiency van de maatschappelijk hersteltrajecten verwacht.

Het gegeven dat cliënten die gebruik maken van de maatschappelijke opvang en met de inzet van een hersteltraject weer in staat worden geacht zelfstandig te gaan wonen, kunnen bij voorrang een sociale huurwoning aangeboden krijgen. De deelnemers aan Het Haarlem Project die over eigen woonruimte gingen beschikken, kregen deze allen via de contingentregeling aangeboden. De goede samenwerking met de corporaties blijft daarom gericht op het voldoende beschikbaar krijgen van passende huisvesting in Haarlem en omgeving via de contingentregeling en vergelijkbare afspraken in de subregio IJmond en gemeente Haarlemmermeer.

4. Vervolg

Niet van toepassing.

5. Bijlage

Evaluatie Het Haarlem Project